

JEREMÍAS

(Yeremía)

**Cori ya Tupana rü Yeremíaxü
naxuneta norü puracüçax**

1 ¹Rü ñaa nixí ga Tupanaarü ucuxê ga Yeremíamaxã nüxü yaxuxü. Rü nüma ga Yeremía rü chacherdóte ga Irichía nane nixí. Rü ñane ga Anatógu naxächíü ga Bëyamítanüxüarü naanewa. ²Rü yexguma Amú nane ga Yochía rü marü 13 ga taunecü ãëxgacü yixíxgu ga Yudáanewa, rü nüma ga Tupana rü Yeremíamaxã nidexa. ³Rü yexgumarüxü ta Yeremíamaxã nidexa ga Cori ya Tupana ga yexguma Yochía nane ga Yoachíü ãëxgacü ixíxgu ga Yudáanewa. Rü yemaacü namaxã nidexa ñuxmata nai ga Yochía nane ga Chedequía rü 11 ga taunecü yanguxêxê nax ãëxgacü yixíxü ga Yudáanewa. Rü yexguma guma taunecüarü 5 ga tauemacüwa nanguxgu nixí ga Yerucharéüçüçax ga duüxügü ga to ga nachixüanewa nagagüaxü. ⁴Nüma ga Cori ya Tupana rü chomaxã nidexa rü ñanagürü choxü: ⁵“Rü yexguma taxüta cuxü changoxêëgu rü woetama marü choma cuxü chaxuneta nax choxrü quixíxü. Rü naxüpa nax cubuxü rü choma rü marü

cuxü chayaxu rü nachixüanegüarü orearü uruxü cuxü chixíxêxê”, ñanagürü. ⁶Rü yexguma ga chomax rü chanangäxü rü ñachagürü: “Dücax, Pa Corix, Pa Tupanax, choma rü changextüxüxüchi rü tama nüxü chachuax nax ñuxäcü chidexaxü”, ñachagürü. ⁷Natürü nüma ga Cori ya Tupana rü choxü ñanagürü: “iTaxü i nüxü quixuxü nax cungextüxüxü! Rü chanaxwaxe i choma cuxü íchamuxüwa nax cuxüxü. Rü tá nüxü quixu i ngëma choma cuxü chamuxü nax nüxü quixuxü. ⁸iRü taxü i texéxü cumuüxü! Erü choma rü tá chacuxütagu nax cuxü íchapoxüxüçax. Rü choma ya Cori ya Tupana nixí i cumaxã nüxü chixuxü i ñaa chorü ore”, ñanagürü. ⁹Rü ñuxüchi nüma ga Cori ya Tupana rü chauçax ningógü rü ñanagürü choxü: ¹⁰“Rü ñuxma i choma rü cuxna chanaxã i chorü ore nax ngëmamaxã cuyaxucuxêgüxüçax i ngëma ãëxgacügü rü duüxügü i guxü i nachixüanecüçaxgü. Rü ngëxguma tama naga naxínüegu i ngëma chorü ore i namaxã nüxü quixuxü, rü choma rü choxü nangexma i pora nax chanamuxüçax i norü uanügü

nax nagu napogüexüçax i norü ñanegü
rü ñawoxüãxüçax i norü duüxügü rü
ngëmaäcü iyanaxoxüçax i
nachixüanegü. Natürü ngëma naga
ñnüexü i chorü ore i namaxã nüxü
quixuxü rü ngëxgumarüxü ta choxü
nangexma i pora nax wena
ichanachixëëxü rü chanatachigaxëëxü”,
ñanagürü ga Tupana.

.....

¹³Rü nüma ya Cori rü wena chomaxã
nidexa rü choxna naca rü ñanagürü:
“¿Taxacü nixi i nüxü cudadü?”
ñanagürü. Rü choma rü chanangãxü rü
ñachagürü: “Nüxü chadau ya wüxi ya
buetare ya idocacü rü nórteguama
baäcuchaücü i Yudáarü naanewa”,
ñacharügü. ¹⁴Rü yexguma ga nüma ga
Cori ya Tupana rü chomaxã nüxü nixu
rü ñanagürü: “Ngëma taxü i guxchaxü i
nórtewaama ixügüxü rü tá nüxna nangu
i guxütáma i duüxügü i nua Yudáanewa
maxëxü. ¹⁵Rü choma i Cori ya Tupana
rü aixcüma nüxü chixu rü tá naxçax
changema i guxüma i nachixüanegüarü
ãëxgacügü i nórtewaama ngëxmagüxü.
Rü nua Yudáanewa tá naxi. Rü ngëma
ãëxgacügü rü Yerucharéüçax íxücuxügu
tá nananu i norü tochicaxügü napexegu
ya yima ñanearü poxeguxü rü napexegu
ya yima náigü ya ñanegü ya Yudáanewa
ngëxmagüne. ¹⁶Rü ngëma tá nixi i
ngëma poxcu i namaxã chaxueguxü i
ngëma duüxügü i chixexü ügüxü rü
choxna ixígachixü. Erü nüxü
nicuaxüxügü i ngëma
tupanachicünaçägü i to i
nachixüanecüãxgü ügüxü rü ñmare
naxçax ínagugü. ¹⁷iRü ñüxma i cumax,
rü inachi rü cugü naporaxëë, rü ngëma

duüxügütanüwa naxü rü namaxã nüxü
yarüxu i ngëma choma cumaxã nüxü
chixuxü! iRü taxü i nüxü cumuüxü! Erü
ngëxguma taxütáma ngëma cumaxã
nüxü chixuxüãcüma cunaxüxgux, rü
choma rü tá ngëma duüxügüpexewa
cuxü chamuüxëë. ¹⁸Rü ñüxma i
chomax, rü pora cuxna chaxã. Rü ñoma
wüxi ya ñane ya meama ípoxegunerüxü
rü wüxi ya caxta ya fiérunaxçaxrüxü, rü
ñoma poxeguxü i bróüchenaxçaxrüxü
cuxü chixixëë nax ngëmaäcü tama
cumuüãcüma cuxunagüxü i chorü ore
napexewa i Yudáanecüãxarü ãëxgacügü
rü chacherdótegü rü guxüma i duüxügü
i Yudáanewa ngëxmagüxü. ¹⁹Rü
nümagü rü tá cumaxã nanueama,
natürü taxütáma cuxü narüporamaegü.
Erü choma rü tá chacuxütagu rü cuxna
chadau rü cuxü íchapoxü. Rü
chomatama ya Cori ya Tupana nixi i
nüxü chixuxü i ñaa chorü ore.”

Iraétanüxügü rü tama Tupanaga naxinüe

2 ¹Rü yexguma ga nüma ga Cori ya
Tupana rü chomaxã nidexa rü
ñanagürü: ²“iDüçax, ngëma naxü rü
namaxã idexa i ngëma Yerucharéüçax i
duüxügü! iRü nataga nax mea nüxü
naxinüexüçax i ñaa chorü ore i ñaxü!:
‘Rü choma ya Tupana rü nüxna
chacuaxächü rü yexguma noxri
peyaxögügu rü mea chauga pexinüe. Rü
yexguma noxri chorü duüxügü pexü
chixixëëgu, rü choxü pengechaügü
ñoma wüxi i nge i ngexwacax ätecü rü
ngitexü ngechaüçürüxü. Rü yema choxü
nax pengechaüxügü rü chowe perüxi i
ngextá ínachianexüwa ga taxuxüma
írüxüxüwa. ³Rü pemax, Pa Iraétanüxügü

rü aixcümama chaugu perüxĩnũie ga yexguma, rü pema nixĩ ga mexũ ga chorũ õgũtanũxũgũ pixĩgũxũ. Rü ngẽxguma texẽ chixexũ pemaxã ùxgux rü choma rü pexcax tũxũ chapoxcu, rü tũmacax yẽma chanamu i guxchaxũgũ. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i nũxũ chixuxũ i ngẽma ore”, ñanagũrũ. ⁴iPa Acóbutaagũ i Iraétanũxũgũx, rü iperũxĩnũie i norũ ore ya Cori ya Tupana! ⁵Rü nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagũrũ pexĩ: “¿Taxacũrũ chixexũ chowa nüxũ inayangaugũ ga perũ oxigũ rü yemacax choxna yaxĩgachixũ rü nawe naxĩxũ ga tupananchicũñaxagũ ga ngearũ maxũñaxgũxũ? Rü yemagagu taxuwama nügũ namexẽgũ. ⁶Rü nüma ga perũ oxigũ rü choxũ inarũngũmae nax choma ya Cori ya Tupana yixĩxũ ga Equítuanewa íchanguxũxẽxũ. Rü choma nixĩ ga íchayagagũxũ nagu ga yema naane ga chianexũ ga taxuxũma nawa rüxũxũ. Rü yẽma ínamáxpũxanexũwa ga ínangearũ dexááxũwa chanagagũ ga ínaxãũcũmaxũwa rü taxúema nagu áchiũxũwa, rü taxúema ixũpetũxũwa. ⁷Rü choma nixĩ i ñaa naane i guxũ nawa rüxũxũwa chanagagũxũ nax yemaacũ nangõxgũaxũcax ga nanetĩarũ ogũ ga rümemagũxũ, natĩrũ i pemax rü nua pexĩ rü chixexũ nawa pexũgũ i ñaa chorũ naane rü ngẽmaacũ naxchi choxũ pexaixẽxẽ i ñaa naane i choxrũ ixĩxũ. ⁸Rü ngẽma perũ chacherdótegũ rü tama chauxcax nadaugũ, rü ngẽma perũ ucuxẽruũgũ rü tama choxũ nayauxgũ. Rü ngẽma perũ ãẽxgacũgũ rü chomaxã nanue, rü ngẽma perũ orearũ uruũgũ rü Baáchigaxũama nixugũie rü

ngẽma ngearũ maxũáxũ i naxchicũñaxãwe narũxĩ.

Tupana rü nayadaxẽxẽ nax nanuxũ namaxã i Iraétanũxũgũ

⁹Rü ngẽmacax i chomax ya Cori ya Tupana rü pemaxã nüxũ chixu rü ngẽma perũ chixexũgagu tá pemaxã chanuecha i pemax rü woo penegũ rü petaagũ. ¹⁰⁻¹¹I Rü ãcũ ngẽma nachixũanegũ i yáxũwa ngẽmagũxũwa pexĩ, rü peyangugũ rü ngoxi ngẽma nachixũanecũñaxgũ rü norũ tupanachicũñaxgũxũ naxoe, ngẽma pema choxũ nax pexoexũrũxũ! Rü woo ngẽma capaxũgũ i oéstewa ngẽmagũxũwa pexĩ, rüexna Chedáruarũ chianexũ i éstewa ngẽmaxũwa pexĩ, rü ngẽma rü taxũtáma nüxũ ipeyangau nax ngẽma nachixũanecũñaxgũ, rü norũ tupanachicũñaxgũxũ naxoexũ woo tama chauxrũxũ Tupanaxũchi nax yixĩxũ. Natĩrũ i chomax nax perũ Tupana ya üü necũ chixĩxũ rü choxũ ípetax naxcax i ngẽma tupanachicũñaxgũmare i taxuwama mexũ”, ñanagũrũ ya Tupana.

.....

Cori ya Tupana rü Iraéanecũñaxmaxã rü Yudáanecũñaxmaxã nüxũ nixu nax nüxũ naxoexũcax i norũ chixexũgũ

3 ⁶Rü yexguma Yochía ãẽxgacũ ixĩxgu ga Yudáanewa rü yexguma nixĩ ga Cori ga Tupana ga choxũ ñaxũ: “¿Nüxũ cudadũ i ngẽma naxũgũxũ i ngẽma Iraéanecũñaxgũ i tama ixĩnũechaũxũ? Rü nümagũ rü maxpũnegũwa rü naixtũũgũwa rü

tupanachicūnaxāxū nicuaxūxūgū rü
ngēmaācū choxna nixīgachi ñoma wūxi
i nge i ngītena ngeāxēcūrūxū. ⁷Rü
choma nagu charūxīnūgu rü chi yema
chixexū nax naxūgūxūguwena rü
chauxcax nawoegu i ngēma
Iraéanecūāxgū, natürü tama chauxcax
nawoegu. Rü natanūxūgū ga
Yudáanecūāxgū ga tama yaxōgūxū rü
yemaxū nadaugū. ⁸Rü yexgumarūxū ta
nūxū nadaugū nax choma rü nūxū
chaxoxū rü íchanawogūxū ga yema
Iraéanecūāxgū naxcax ga yema chixexū
ga naxūgūxū. Natürü nūmagū ga yema
Yudáanecūāxgū rü yema
Iraéanecūāxgūrūxū chixexū naxūgū rü
tama choxū namuūe. Rü nūmagū rü ta
rü nagu namaxē ga yematama chixexū.
⁹Rü tama naxcax nachixe ga yema
chixexū ga naxūgūxū rü yemaacū norū
taāxēmaxā nanaxūgū. Rü tama chauga
naxīnūechaū rü yemacax nutanaxcax ga
norū tupanachicūnaxā rü nainaxcax ga
norū tupanachicūnaxāxū nicuaxūxūgū.
¹⁰Rü yemaétūwa rü ngēma
Yudáanecūāxgū i duūxūgū i tama
chauga īnūexū rü woo nagu narūxīnūe
nax chauxcax nawoeguxū, natürü tama
aixcūma chauxcax nawoegu rü choxū
nawomūxēēgūmare. Rü chomatama ya
Cori ya Tupana nixī i nūxū chixuxū i
ngēma.

.....

²²iRü chauxcax pewoegu, Pa
Chauxacūgū ya Tama Ixīnūechaxūxex!
Rü choma rü tá pexū nūxū icharūngūma
i ngēma perū pecādugū”, ñanagürü ya
Cori ya Tupana. Rü nūmagū rü
Tupanaxū nangāxūgū rü ñanagürügū:
“Daxegū tixīgū. Rü cuxcax taxī erū

cuma nixī i torū Cori ya Tupana
quixīxū”, ñanagürügū.

.....

Yeremía rü tupauca ga taxūnewa nūxū nixu ga Tupanaarū Ore

7 ¹Rü nūma ga Cori ya Tupana rü
Yeremíamaxā nidexa rü ñanagürü
nūxū: ²⁻³“iNgēxma chopataarū īāxgu
nachi rü ngēma duūxūgūmaxā nūxū ixu
i ñaa ore: ‘Pa Duūxūgū i Yudátanūxūgū i
Ñaa īāxwa Ichocuxū nax Corixū
Peyarūcuaxūgūxūcax, rü dūcax, rü
iperūxīnūe i norū ore ya tórū Cori ya
Tupana ya Yudátanūxūétūwa
ngēxmacū!’ Rü nūma rü ñanagürü:
‘iPenamexēxē i perū maxū rü nūxū
perūxoe i pecūma i chixexū i chopexewa
pexūgūxū! Rü ngēmaācū tá nixī i ñoma i
naanewa i nūxū chamaxnetaxū i perū
maxū.’ ⁴iRü taxū i nūxū peyaxōgūxū i
ngēma duūxūgū i pexū womūxēēgūxū rü
ñagūxū: ‘Nua Yerucharēūwa nangexma
ya yima Cori ya Tupanapata rü
ngēmacax taxucūrūwa Tupana
nanapoxcu ya daa īane woo chixexū
ixūgūxgu’, ñagūxū! ⁵⁻⁷Natürü ngēxguma
chi penamexēēxgu i perū maxū rü nūxū
perūxoegu nax chixexū pexūgūxū, rü chi
wūxichigū pegū pengechaūgūgu rü
aixcūmaxū pegūmaxā pixuxgu, rü chi
mea nūxū penaxūtānūgu i ngēma to i
nachixūanecūāxgū i pexū puracūexū, rü
chi mea namaxā ipecuaxgux i ngēma
taxcutagū rü yutegūxe, rü chi tama ñaa
nachicagu natūcaxmamare tūxū
pimāxgu ya yīxema tama chixexū
ūgūchiréxe, rü chi nūxū perūxoegu nax
nūxū picuaxūūgūxū i ngēma
tupanachicūnaxā i ngeartū maxūāxū i

pegütama namaxã pechixexêëgüxũ, rü ngêxguma i choma rü tá nawa pexũ chamaxêxê i ñaa naane ga perü oxigüna chaxãxũ nax guxũgutãma noxrü yixixũcax. ⁸Rü pemax, Pa Yerucharéücüãxgüx, rü ngêma nax daa perü ñanewa nangexmaxũcax ya chopata, rü ngêmacax nagu perüxĩnue rü marü taxütãma pexũ chapoxcue naxcax i perü chixexũ. Natürü pegütama nagu pewomüxêëgümare i ngêma perü ñnü. ⁹Erü pengíe, rü pemáetagü, rü nai i ngemaxã pemaxê, rü natücxma chauéga penaxuxuchi rü pidorae, rü Baácax pumáratexe pigugũxũ, rü naxcax pingutaquexegüxũ i tupananetagü i ngearü maxũáxũ. ¹⁰Rü ngêmaétüwa rü nua chopexewa pengügü nawa ya daa ngutaquexepataxũ ya chauxcax ixĩxũne. Pema nagu perüxĩnuegu i nua rü taxuxütãma pexũ nangupetü, rü marü taxütãma pexũ chapoxcu ega woo penaxügüechaxgu i ngêma chixexũ i choma tama namaxã chataãxêxũ. ¹¹¿Rü êxna nagu perüxĩnuegu ya daa ngutaquexepataxũ ya chauxcax ixĩxũne rü ngítaaxgüxũpataxũ nixĩ? Rü guxũma i ngêma chixexũ i pexüxũ rü nüxũ chadau i chomax. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i nüxũ chixuxũ i ngêma ore”, ñanagürü.

.....

³⁰Rü Cori ya Tupana rü ñanagürü: “Rü ngêma duũxügü i Yudátanüxũ rü choxũ nanuxêëgü namaxã i ngêma naxügüxũ. Rü daa ngutaquexepataxũ ya chauxcax ixĩxũnegu nananucu i naxchicünaãxãgü i nüxũ chaxoxũ rü ngêmaäcü chixexũ nua chopatawa naxügü”, ñanagürü.

.....

8 ³Rü nüma ya Tupana rü ñanagürü: “Ngêxguma nua chanamuxgux i perü uanügü i chixexügü nax pexũ nadaixũcax, rü ngêma íyaxügüxũ rü tá to i nachixüanegu chanawoonexêxê. Rü ngêma rü tá nagu narüxĩnue rü chi narümemaie ga noxtacüma nax nayuxê rü tama namaxêxũ. Rü chomatama ya Cori ya Tupana ya guxãétüwa ngêxmaxe nixĩ i nüxũ chixuxũ i ngêma ore”, ñanagürü.
.....

Ngêma Tupana namaxã taãxêxũchiga

9 ²³Rü nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü: “Rü yíxema cuax tüxũ ngêxmaxe rü tama name i tügü namaxã ticuaxüxũ i ngêma tumaarü cuax. Rü woo yíxema nüxũ cuáxe nax duũxügümaxã itacuáxũ rü tama name i ngêmamaxã tügü ticuaxüxũ. Rü woo ya yíxema diêruáxe rü tama name i tumaarü diêrumaxã tügü ticuaxüxũ. ²⁴Natürü ngêxguma texé tügü icuaxüxũchaügu rü êcü tügü ticuaxüxũ naxcax nax choxũ tacuáxũ i choma i tumaarü Cori ya Tupana chixixũ rü ñoma i naanewa tüxũ changechaüxũ rü mea tûmamaxã nax ichacuáxũ rü aixcüma nawexguxũ i chorü ñnü. Rü ngêxguma ngêmaäcü chauxcax tügü ticuaxüxũgu rü chataãxê. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i nüxũ chixuxũ i ngêma”, ñanagürü.
.....

Naxunagü i norü poxcu i ngêma chixexũ ügüxũ

15 ¹Rü nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü choxũ: “Rü woo chi Moiché rü Chamué nua chauxütawa

ixgu nax naétüwa yachogüexüçax i ñaa duüxügü, rü marü taxüchima nüxü ichaxinü nax choxü nangechaütümüxügü i ñaa duüxügü. iRü namaxã nüxü iXu: 'Rü choxna yaxigachitanü!' ²Rü ngëxguma chi cuxna nacagügu rü ngextá tá nax naxixü rü ñaa nixi i chorü ore. iRü namaxã nüxü iXu!: 'Rü ngëma marü namaxã ueguxü nax daxaweanemaxã nayuexü, rü daxaweanemaxã tá nayue. Rü ngëma marü namaxã ueguxü nax daigu nayuexü rü daigu tá nayue. Rü ngëma marü namaxã ueguxü nax taiyamaxã nayuexü rü tá taiyamaxã nayue. Rü ngëma marü namaxã ueguxü nax inawoxü i ñaa nachixüanewa rü tá inawoxü.'

.....

⁶Rü pemax, Pa Yerucharéüçüçax, rü choxü ípetax rü tama choxü pecuáxchaü. Rü choma ya Cori ya Tupana nixi i nüxü chixuxü i ngëma. Rü ngëma perü chixexügü rü choma rü marü chipa nax pemaxã yaxna chaxinüxü, rü ngëmacax düxwa pexü chapoxcu nax perüxoexüçax", ñanagürü ga Tupana.

.....

Yeremía rü ngechaüäcuma nidexa

¹⁰Poraäcü changechaü, Pa Máx, nax ñoma i naanewa choxü cungoxëëxü. Rü narümema chi nixi ga nax chayuxü ga noxritama chabuxgu, erü guxüwama i ngextá íchaxüxüwa rü duüxügü rü chauxchi naxaie. Rü woo taguma texéaxü chananangetanü rü taguma texé choxü tanangetanü, natürü guxüma i duüxügü rü chixexü chomaxã nixugüe.

¹¹Natürü nüétama, Pa Corix, nax chixexü chomaxã yaxugüexü. Erü cuma rü meama nüxü cucuax nax aixcuma mea chayanguxëëxü i ngëma puracü i choxna cuxäxü rü poraäcü cupexewa naétüwa chachogüxü i ngëma chorü uanügü nax ícunanguxüçëëxüçax nawa i ngëma norü guxchaxügü i nagu namaxëxü.

Tupana nanaxunagü nax Iraétanüxügü napoxcuxü

¹²Rü Tupana rü ñanagürü: "¿Texé tá nüxü tarüporamae i ngëma duüxügü i Cadéuanecüçaxü i ñoma fiéru rü bróücherüxü poraxüchixü?" ¹³Rü ngëma perü pecádugügü, Pa Iraétanüxü, rü ngëmagagu tá perü uanügüna chanana i perü ngëmaxügü, rü perü diërugü, rü guxüma i pexü ngëmaxü i perü naanewa nax nüma yanamareäxüçax. ¹⁴Rü ñuxma rü tá perü uanügümeçewa pexü changemagüxëë, rü wüxi i naane i tama nüxü pecuáxüwa tá pexü nagagü. Erü poraäcüxüchima pemaxã chanu rü ñoma wüxi ya üxü ya tüxü iguxünerüxü tá pexü chaguxëë", ñanagürü ya Tupana.

Yeremía rü Tupanana nacaama

¹⁵Rü yexguma ga Yeremía rü Tupanaxü nangäxü rü ñanagürü: "Pa Corix, Pa Tupanax, cuma nüxü cucuax nax cuxü changechaüxügü nixi i ngúxü chingexü. Rü ñaa duüxügü rü chowe ningëxütanü nagagu nax nüxü chixuxü i curü ore. iRü taxü i choxna quixügachixü erü tá choxü nimaxgü! iRü naxmeçwa choxü inanguxuchixëë rü ëcü cuma napoxcue! ¹⁶Rü yexguma chomaxã quidexagu rü choma rü chanayaxu ga

yema curü ore. Rü yema curü ore nixĩ ga choxũ poraxẽẽxũ rü choxũ taãxẽẽẽxũ erü curü duũxũ chixĩ, Pa Corix, Pa Tupana ya Guxũétüwa Ngẽxmacũx. ¹⁷Rü choma rü tama namaxã chaxãmüci i ngẽma duũxũgü i norü petaguxicatama rüxinüexũ. Rü yexguma cuma choxũ cuyaxuxgucürüwatama rü marü chaxicatama ichayarüxũũxũ yerü cuma naxchi choxũ cuxaixẽxẽ i ngẽma norü chixexũ”, ñanagürü ga Yeremía.

.....

Ore i muxũguma ixuxũ

17 ⁵Rü nũma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü: “Äüciimaxũ tümamaxã chaxuegu ya yíxema choxna ixũgachixe nagagu nax tümarüxũ duũxũgünamare tariyoexũ rü ngẽmaarü ngũxẽẽcax tadauxũ. ⁶Rü yíxema duũxẽ rü ñoma wüxi i nai i dexcuxũ i naxnecütexewa i nutatanüwa rüxüxũrũxũ tixĩ nax taguma texé tüxna dauxũ. Rü ñoma wüxi i nai i ínayucüraanexũwa rü taxúema íxãpataxũwa rüxüxũrũxũ tixĩ ya yíxema duũxẽ ya choxna ixũgachixe. ⁷Natürü mexũ tümamaxã chaxuegu ya yíxema choxna rüyoexe rü chauxütawa tümaarü ngũxẽẽcax ícaxaxe. ⁸Rü yíxema duũxẽ ya choxna rüyoexe rü ñoma wüxi ya nai ya natücutüwa rüxüxũne rü dexáwa nadagüchúmaxãnerüxũ tixĩ. Rü yima nai rü tagutáma nagüatü i ngẽxguma yapaanegu. Rü natanü rü guxũgutáma nabaca rü guxũgutáma naxoecha.

Duũxũarü ñnũchiga

⁹Rü nataxuma i taxacü i tórü maxũnerüxũ idorataxáxũ rü chixexüchixũ. ¹⁰Rü texé tá nüxũ cuáxe i

ngẽma nawa ngẽxmaxũ? ¹⁰Rü choma ya Tupanaxicatama nixĩ i aixcuma chanangugũxũ i norü ñnũ i wüxichigü i duũxũ, rü chaxicatama nixĩ i nüxũ chachuáxũ nax taxacügu naxínüxũ. Rü ngẽma ñuxácü tamaxũxũácütama tá tüxũ chanaxütanü ya wüxíechigü”, ñanagürü ya Tupana.

.....

Üwechirüũgu ixuxũ i ore

18 ¹Rü nũma ga Cori ya Tupana rü chomaxã nidexa rü ñanagürü: ²“iËcü, íruxĩ rü yéa üwechixũpatawa naxũ! Rü ngẽma tá cumaxã nüxũ chixu i wüxi i ore”, ñanagürü. ³Rü yexguma ga choma i Yeremía rü ícharüxĩ rü üwechixũpatawa chaxũ. Rü yexma nüxũ ichayangau ga guma üwechixũ ga máquinawa waixümü ímexẽẽcü. ⁴Rü yexguma tama mea nüxũ ínganguxuchigu ga yema nawechi ga naxũxũ rü wenaxarü nanaxü yema waixümüwatama rü ñuxmata yema nũma nanaxwaxexũácüma nüxũ ínganguxuchi. ⁵Rü yexguma ga nũma ga Cori ya Tupana rü ñanagürü choxũ: ⁶“Dücax, Pa Iraétanüxũgüx ítama êxna inamexũ i ngẽma üwechixũ waixümümaxã üxũrũxũ pemaxã chanaxũxũ? Rü ngẽma waixümü i üwechixũ namaxã inacuax rü ngẽxgumarüxũ ta nixĩ i chomax i pemaxã ichacuáxũ. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i nüxũ chixuxũ i ngẽma. ⁷Rü ngẽxguma choma chanaxwaxegu rü choxũ natauxcha nax chanaxoxẽẽxũ i wüxi i nachixũane rü íchanataxüchixũ i ngẽma norü ãẽxgacü. ⁸Natürü ngẽxguma chi ngẽma

nachixũane rü nüxna yaxũgachigu i ngẽma chixexũ i nagu ínamaxũxũ, rü marũ taxũchima naxçax ngẽma chanamu i ngẽma poxcu i naxçax íchamexẽẽxũ. ⁹Rü ngẽxgumarũxũ ta ega choma chanaxwaxegu rü choxũ natauxcha nax chanaporaxẽẽxũ rü chanataxẽẽxũ i wüxi i nachixũane.

¹⁰Natürü ngẽxguma chi ngẽma nachixũane chixexũ naxũxgu rü marũ tama naga naxĩnũgu i ngẽma chorü ucuxẽ, rü ngẽma mexũgü i namaxã chaxueguxũ rü marũ taxũtãma nüxna chanaxã. ¹¹Dũcax, Pa Yeremíax, irü namaxã nüxũ i xu i guxũma i Yudaanecũãxgü rü Yerucharéũcũãx i duũxũgü rü choma ya Cori ya Tupana rü ñacharũgü nüxũ: ‘Ñuxma rü marũ nagu charũxĩnũ nax pexũ chapoxcuexũ! iRü nüxũ perũxoe i ngẽma chixexũ i nagu pemaxẽxũ rü mexũgu perũxĩnũe rü mexũ pexũgü!’, ñacurũgü tá nüxũ!

¹²Natürü i nũmagü rü tá ñanagürũgũama cuxũ: ‘iTaxũ i natũcaxmamare tomãxã nüxũ quixuechaxũ! Erü tanaxwaxe nax toma nagu tarũxĩnũexũãcũma tamaxẽxũ, rü ngẽmaãcũ taxũegama nax taxĩnũexũ erü ngẽma nixĩ i nagu tarũxĩnũexũ’, ñanagürũgũama tá cuxũ.”

.....

Ore i tũxũ ipuxũgu ixuxũ

19 ¹Rü nũma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü choxũ: “iNgĩçax nataxe i wüxi i tũxũ rü ñuxũchi naxçax nangema i ñuxre ya yimã ñanearü ãẽxgacũgü rü chacherdótegiarü ãẽxgacũgü! ²iRü ñuxũchi Bẽũ-inóũarü ngatewa naxũ rü daa ñanearü ñax i

ngẽma ngatexũwaama üxũwa namaxã nüxũ i xu i ngẽma ore i tá cumaxã nüxũ chixuxũ! ³iRü ñacurũgü tá: ‘Pa Yudaanecũãxarü ãẽxgacũgü rü Pa Yerucharéũcũãxgũx, rü iperũxĩnũe ya yimã tórü Tupana ya guxãetũwa ngẽxmacũarü ore i ñaxũ: Rü ñaa naanewa tá chanamu i wüxi i taxũ i guxchaxũ rü guxãtãma ya yĩxema nüxũ ñnũchigaxe rü tá tabãxãchi! ⁴Erü ngẽma Iraetanũxũgü i Yudaanewa ngẽxmagũxũ, rü choxna nixĩgachi rü ñaa ngatexũwa togũmare i tupanacax pumáratexẽ nigugü, rü ngẽmaãcũ nüxũ nicuaxũxũ i ngẽma tupanagnetagü i tama pexçax ixĩxũ, rü bai i perü oxigũcax, rü bai i Yudaanecũãxarü ãẽxgacũgũcax. Rü yema tupanagnetapexewa tũxũ ínagu ga guxema naxacũgü ga taxuxũma ga chixexũ ügũxe. ⁵Rü yema ãmarearü guchicaxũgü ga naxũgũxũwa rü naxacũxe tũxũ ínagu naxçax ga Baá. Rü ngẽma nacũma i chixexũ rü tama choma chanamu rü taguma namaxã nüxũ chixu rü bai i ñuxgu chauãẽwa ínguxũ nixĩ ga yema. ⁶Rü ngẽmacax rü tá nawa nangu i ngunexũgü i ñaa nachica i ngatexũ rü marũ taxũtãma Topéarü ngate i Bẽũ-inóũgu naxãéga. Rü tá ngatexũ i Máetachicagu naxãéga. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i nüxũ chixuxũ i ngẽma ore. ⁷Rü ñaa ngatexũgu tá inayarũxo i ngẽma Yudaanecũãxgü, rü Yerucharéũcũãxgü nagu rüxĩnũexũ. Rü norü uanũgũmexẽgu tá chanayixẽxẽ nax nadaiaxũcax, rü ngẽmaãcũ ngurucugü rü ãexchagü rü aigü namaxã ãwemũgũxũcax. ⁸Rü ngẽmaãcũ ya daa ñane rü tá wüxi i chianexũxũ

chananguxuchixêxê. Rû ngêxguma duûxûgû ngêmaxû nadaugûgu rû tá nabaxâchie. Rû guxâma ya texê ya nawa ûpetûxe rû namaxâ tá tabaxâchie nax ñuxâcü nachixexû. ⁹Rû daa ñane ya Yerucharéüwa tá chanamugû i norû uanûgû rû tá nüxû ñachomaeguâchi. Rû ngêmacax taxucûrüwa ngextá naxî ya yimá ñanecüâx. Rû ngêmagagu taiya tá naxcax ñangu rû ngêmacax i ngêma duûxûgû rû düxwa tá naxacüegû tüxû nangõxgû, rû nügütátama nangõxcue', ñacurûgû tá nüxû. ¹⁰Rû ñaa orexû quixuxguwena irû yapuxêxê i ngêma tüxû napexegu i ngêma âëxgacûgû i cuxû ümücûgûxû! ¹¹iRû nüxû ñacurûgû tá: 'Cori ya Tupana ya guxâétüwa ngêxmacû rû ñanagûrü: Rû daa ñane rû tá chanapuxâchixêxê ñoma wûxi i tüxû ngîxû ipuâchixêëxûrüxû i taxuacüma wena ngîxû imexêëcûrüxû! Rû nüma i duûxûgû rû tá ñaa ngatexû i Topégu nanatâxgû i norû yuexûgû erû marû taxugu nanatâxgûéga. ¹²Rû ngêmaâcü tá namaxâ chanaxû ya daa ñane rû norû duûxûgû. Rû ngêma nax Topéxû naxoexûrüxû rû duûxûgû rû tá nüxû naxoe ya daa Yerucharéü nagagu i ngêma muxûchixû i yuexû i nagu taxgûxû.' Rû chomatama ya Cori ya Tupana nixî i nüxû chixuxû i ngêma ore. ¹³Rû ngêma ngatexû i Topérûxû rû chopexewa rû nixâüâchi ya yima îpatagû ya Yerucharéücüâx rû yima Yudáanecüâxarû âëxgacûpatagû rû ngêma îâxtûgû ga nawa woramacurigûcax pumáratexe yagugûxû, rû guma bínu ga norû âmarexû yexma nabagûcü naxcax ga to ga norû tupanenetagû", ñanagûrü ya

Tupana. ¹⁴Rû yemawena rû nüma ga Yeremía rû ínixû ga Topéwa ga Cori ya Tupana namaxâ idexaxûwa. Rû Tupanapataxtûgu nayachi rû yéma guxûma ga duûxûgûmaxâ nidexa rû ñanagûrü nüxû: ¹⁵"Rû Cori ya tórû Tupana ya guxâétüwa ngêxmacû, rû ñanagûrü: 'Rû daa ñanewa rû guxûnema ya norû ngaicamagune ya ñanegüwa tá chanamu i guxûma i ngêma poxcu i pemaxâ nüxû chixuxû erû tama naga pexînüechaû i ngêma chorû ore'", ñanagûrü ya Tupana.

Yeremía rû ngûxû ninge

20 ¹⁻²Rû nüma ga Pachûru ga Imé nane ga tupaucaarû âëxgacû ga chacherdóte ixîcü, rû yexguma nüxû naxînúgu ga yema ore ga Yeremía nüxû ixuxû, rû norû duûxûgûxû namu nax yayauxgûaxûcax rû nacuaixgûâxûcax. Rû Bëyamígu âégaxû ga îâxûtawa yexmaxû ga poxcurûüwa nayachotaparagû ga tupaucaarû ngaicamána. ³Rû moxûâcütama rû nüma ga Pachûru rû norû duûxûgûxû namu nax Yeremíaxû íyachogûparagûxû. Rû yexguma ga nüma ga Yeremía rû ñanagûrü nüxû: "Nüma ya Cori ya Tupana rû nanaxûchicûxû i cuéga, rû Magûru-michabígu cuxû naxûéga. (Rû ngêma naéga rû 'yatû i muûâcü maxûxû' ñaxûchiga nixî.) ⁴Erû nüma ya Cori ya Tupana rû ñanagûrü: 'Rû muû tá cuxcax rû cumücûgûcax íchanguxêxê. Rû cuxetûmaxâ tá nüxû cudau nax cupexegu taramaxâ cumücûgûxû nadâixû i norû uanûgû. Rû ngêma Yudáanecüâx rû Babiróniaanecüâx ya

ãêxgaciümexëgu tá nayi. Rü nüma rü tá Babiróniaanewa nanagagü ya daa ñanecüãx i duũxügü norü puracütanüxü rü ngëxma tá nayadai. ⁵Rü ngëxgumarüxü ta rü curü uanügiina tá chanana i guxüma ya daa ñanearü diêrugü rü norü ngëmaxügü i tatanüxü rü guxüma i diêru i Yudaáanecüãxarü ãêxgaciärü ixüxü nax Babiróniaanewa nanaaxüçax. ⁶Rü cumax, Pa Pachúruç, rü Babiróniaanewa tá cuxü nagagü wüxigu namaxã i cuxacügü rü cuxmãx rü cumücügü. Rü ngëxma tá nixi i cuyuxü, rü ngëxma tá cuxü natãxgüxü i cuxmãx rü guxüma i cumücügü ga dora ga orexü namaxã quixuxü”, ñanagürü ga Yeremía.

Yeremía rü Tupanamaxã narüxutaga

⁷Rü nüma ga Yeremía rü Tupanamaxã narüxutaga rü ñanagürü nüxü: “Pa Corix, Pa Tupanax, cuma rü choxü cuwomüxëxë, erü chomaxã icuxunetachirëx nax choxü curüngüxëxü. Rü cumax rü choxü cumuama nax namaxã nüxü chixuxüçax i curü ore erü cuxrütama ngúchaü nixi i ngëma, rü tama i choxrü. Natürü i ñuxma rü daa ñanearü cugüruxü chixi, rü chaugu nidauxcüraxügü. ⁸Rü guxüguma i ngëxguma chidexagu rü chanaxunagü nax cuma rü tá cunadãixü i daa ñanecüãx. Rü ngëmacãx guxüguma tãxaciü chomaxã nixugüe rü choxü nacugüe erü nüxü chixu i curü ore. ⁹Rü ngëxguma chi nagu charüxínügu nax nüxü charüxoxü nax nüxü chixuxü i curü ore, rü chi ngëma curü ore i chorü aixepena ngëmaxü, rü ñoma üxü ya choxü iguxünerüxü nixi, rü ngëma norü

pora rü ñuxmata chauxchinãxãwa nangu. Rü yaxna taãx namaxã chaugü chaxínüxëxë nax tama nüxü chixuxüçax i ngëma curü ore, natürü tama namaxã chapora. ¹⁰Natürü guxüwama nüxü chaxínü i chauchiga nax yadexagüxü rü choxü naxãxünegüxü i duũxügü rü ngëmacãx chamuü. Rü ñanagürügü: ‘Rü cuxü tá ítaxuaxügü’, ñanagürügü. Rü woo i ngëma tama chomücü ixigüxü rü choxü nangugügü, rü ínananguxëëgü nax ngürüächü chixexü chaxüxü. Rü ñanagürügü: ‘Rü nügütátama nixi i chixexügu nanguxëëxü, rü ngëxguma i yixema rü tá tayayauxgü rü yixema ínaxwãxexü tá namaxã taxü’, ñanagürügü. ¹¹Natürü i cumax, Pa Corix, Pa Tupanax, rü chauxütawa cungexma, rü chorü poxüruxü quixi rü guxüxü curüporamae. Rü ngëma chowe ingëxütanüxü rü cuxmëxgu tá nayi, rü tagutáma choxü narüporamaegü. Rü ngëma norü ínügü rü chixri tá nüxü ínanguxuchi rü tá naxãnee. Rü ngëma chixexü i naxügüxü rü tagutáma nüxna ínarüxo. ¹²Pa Corix, Pa Tupana ya Guxãétüwa Ngëxmacüç, cuma rü aixcüma nüxü cucuãx nax mea cunangugüxü i guxüma i norü maxü i wüxichigü i duũxügü. iRü choxü nüxü nadauxëxë nax ñuxäcü tá cunapoxcuxü i ngëma duũxügü! Erü cuxmëxgu nixi i chanaxüxü i ngëma guxchaxügü i nagu charüxínüxü. ¹³Rü ñuxma rü tá chorü wiyaemaxã cuxü chicuãxüxü rü moxë cuxna chaxã, Pa Cori Pa Tupanax. Rü woo chaturaxgu, natürü i cuma rü choxü ícupoxü nüxna i chorü uanügü”, ñanagürü ga Yeremía.

.....

Nuxacü tá nixí i Iraécüãxgü i yixcüama

23 ¹Rü nüma ya Cori ya Tupana rü nüxü nixu rü ñanagürü: “Rü nügümaxã nangechaügü ya yimá orearü uruügü ya tama mea nüxna daucü i chorü duüxügü rü nawoonexëẽmareãcü”, ñanagürü. ²Rü nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü nüxü i ngẽma ãëxgacügü i Iraéanecüãxgümaxã icuáxü: “Pema rü penawoonexëẽmare i chorü duüxügü, rü penaxígüxëẽmare rü tama aixcüma nüxna pedaugü. Dücax, rü ñuxma i choma rü tá ngẽma chixexü i pecümacax pexü chapoxcue. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixí i pemaxã nüxü chixuxü i ngẽma. ³Rü chomatátama chayagagü i ngẽma chorü duüxügü ga togü ga nachixüanegügu chawoonexü. Rü tá chanaxítaquexexëẽ nax wena nachixüanecax nawoeguxüçax, rü ngẽmaãcü ngẽma yamuxüçax. ⁴Rü natanügu tá chanamugü i ãëxgacügü i aixcüma mea nüxna dauxü nax ngẽmaãcü taxuçaxma namuëxüçax, rü taxuxüma iyarütaxuxüçax. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixí i nüxü chixuxü i ngẽma.” ⁵Rü nüma ya Cori ya Tupana rü nüxü nixu rü ñanagürü: “Rü wüxi i ngunexü rü wüxi ya nataaxüchi ya Dabí rü tá Iraétanüxügüarü ãëxgacü nixí. Rü nüma rü tá mea chorü duüxügümaxã inacuçax, erü aixcüma tá cuçax nüxü nangexma. Rü nüma rü aixcüma tá inayanawëxächixëẽ i norü guxchaxügü i ngẽma duüxügü i ñoma i naanewa maxëxü. ⁶Rü ngëxguma nüma ãëxgacü yixíngu rü Yudáane rü taxütáma to i nachixüane namaxã inacuçax rü ngẽma Iraéanearü duüxügü

rü taxuçaxtáma namuë. Rü ngẽma naéga i tá namaxã naxugüãxü ya yimá ãëxgacü rü Cori ya Tamaxã Rûporamaecü tá nixí”, ñanagürü ga Tupana.

.....

Tupana rü Yeremíaxü nüxü nadauxëẽ ga taxre ga pexchi ga ígumaxã ãacucü

24 ¹Rü Babiróniaanecüãxarü ãëxgacü ga Nabucudonochó rü Babiróniaanewa nanaga ga Yudáanecüãxarü ãëxgacü ga Yeconía ga Yoachíü nane ixícü. Rü wüxigu namaxã yéma nanaga ga Yeconíaarü ngüxëẽruügü ga ãëxgacügü, rü norü puracütanüxügü. Rü yemawena ga Tupana rü choxü nüxü nadauxëẽ ga taxre ga pexchi ga ígumaxã ixãacucü ga Tupaucaarü toxmãxtagu nücü. ²Rü wüxi ga guma pexchiwa rü nayexmagü ga ígu ga mexü ga nüxíra idauxü. Rü guma nai ga pexchiwa rü nayexma ga ígugü ga poraãcü ichixexü rü taxuacüma imúxü. ³Rü nüma ga Cori ya Tupana rü choxna naca rü ñanagürü: “Pa Yeremíax çtaxacü yixíxü i ngẽma nüxü cudauxü?” ñanagürü. Rü choma rü chanangãxü rü ñachagürü: “Nüxü chadau i orix i ígu i mexechixü rü togü i chixexüchixü i taxuacüma ingóxü”, ñachagürü. ⁴Rü yexguma ga nüma ga Cori ya Tupana rü ñanagürü choxü: ⁵“Choma ya Cori ya perü Tupana rü ñachagürü: ‘Rü ngẽma ígu i mexürüüãcü tá nüxü chadau i ngẽma duüxügü i Iraétanüxü i Yudáanecüãxgü ga ñaa naanewa íchawoxüxü rü Cadéugüchixüanewa chamugüxü. Rü ngëmagü rü tá namaxã chataãxë rü tá nüxü charüngüxëẽ. ⁶Rü ngẽma naanewa

rü nüxna tá chadau rü ñaa nachixüanecax tá chanawoeguxêxê. Rü nua tá nüxü charüngüxêxê rü tagutáma wena chanadai. Rü nua tá chanangexmagüxêxê rü tagutáma wena íchanawoxü. ⁷Rü cuax tá nüxna chaxā nax ngēmaācü choxü yacuaxāchigüxüçax nax choma chixixü ya Cori ya Tupana. Rü nümagü rü chorü duüxügü tá nixigü, rü choma rü tá norü Tupana chixi erü guxü i norü maxümaxā tá çauççax nawoegu. ⁸Natürü i ngēma Yudaānecüāxaru āëxgacü i Chedequía rü norü ngüxëëruügü i āëxgacügü, rü ngēma Yerucharëüçüāxgü i tama íchoxüxü, rü ngēma duüxügü i Equítuanewa maxëxü, rü ngēma ígu i chixexü i taxuacüma ingóxürüüācü tá namaxā chixi nax nüxü chaxoxü. ⁹Rü poraācü tá chanapoxcue i ngēma duüxügü rü ngēmacax i ngēma togü i nachixüanecüāxgü rü ngëxguma ngēmaxü nadaugügu rü tá poraācü namaxā nabaixāchie. Rü ngēma nachixüanegü i nawa nabuxmüxüwa, rü duüxügü rü tá nagu nidauxcüraxügü rü nüxü nacugüe rü nüxü naxoe rü chixexü namaxā nixugüe. ¹⁰Rü ngēma tá naxçax íchanguxëëxü i ngēma Yerucharëüwa yaxügüxü, rü ngëxma tá nixi nax nadaiaxü, rü taiya naxçax íngugüxü ñuxmatáta taxuxütáma íyaxü nawa i ñaa naane ga nüxna chaxāxü, rü norü oxigüna chaxāxü”, ñanagürü ga Cori ya Tupana.

Yudaānecüāxgü rü 70 ya taunecü tá Babiróniaanecüāxaru āëxgacümexëwa nangexmagü

25 ⁸Rü Cori ya Tupana ya guxäëtüwa ngëxmacü rü ñanagürü: “Rü ñuxma i pemax nax tama

naga pexinüechaüxü i ngēma chorü ucuxê rü tá pexü chapoxcue. ⁹Rü naxçax tá changema i guxüma i nachixüanegü i nörtewa ngëxmagüxü rü Nabucudonochó ya Babiróniaanecüāxaru āëxgacü. Rü nümagü rü tá nua naxi rü tá pexçax ínayaxüāchi, rü tá pexü nadai, rü tá nanadai i guxüma i nachixüanegü i perü ngaicamána ngëxmagüxü. Rü ngēmaācü tá pexü chaguxêxê. Rü guxügutáma pechicaxica ngēma nangox rü ngēmaācü i ngēma duüxügü i nüxü daugüxü rü tá poraācü namaxā nabaixāchie rü namuüe. ¹⁰Rü ngēmaācü i nua perü íanegüwa rü taxuxütáma i wiyaexü taxinü, rü taxúetáma tapetae rü tataāxëgü, rü taxuxütáma āmāxaru wiyaexü taxinü. Rü ngēma tríguaru carüügü rü marü taxütáma napuracüe rü guxüwatáma naxëanemare erü omügü rü tá nixogü. ¹¹Rü ñaa nachixüane rü guxüwatáma nachixe, rü nachitaüxicatama ngēma nayaxü. Rü ngēma norü duüxügü rü 70 ya taunecü rü Babiróniaanecüāxaru āëxgacümexëwa tá nangexmagü. ¹²Rü ngëxguma 70 ya taunecü inguxgu nax ngēma nangexmagüxü i ngēma duüxügü, rü choma rü tá nüxna chaca i Babiróniaanecüāxaru āëxgacü i norü chixexüchiga. Rü ngēma nachixüane i ngēma Babiróniaanecüāxgü rü ñoma taxúema ngëxma āchiüxürüxü tá nixi i nachica. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixi i nüxü chixuxü i ngēma ore. ¹³Rü ngēma nachixüanewa tá chananguxêxê i guxüma i ngēma guxchaxügü rü ngechaügü ga Yeremía chauégagu nüxü ixuxü naxçax i guxüma

i ngēma nachixũanegü i chixexũ ügũxũ.
 14Erü muxũtáma i nachixũanegü, rü
 poraexũ i ãëxgacügü tá ngēma
 Babiróniaanemaxã inacuax yema nūma
 ga Babiróniaanecüãxgü rü chorü
 duũxũgūmaxã inacuaxgũxũrũxũ. Rü
 choma rü tá yema ñuxácü chorü
 duũxũgūmaxã nax inacuaxgũxũrũũãcü
 tátama namaxã chixĩ i ngēma
 Babiróniaanecüãxgü”, ñanagürü ga Cori
 ya Tupana.

.....

**Popera ga Yeremía ümatũxũ naxcax ga
 duũxũgü ga Babiróniaanewa gagũxũ**

29 1-2Rü nūma ga Nabucudonochó
 ga Babiróniaanecüãxarü
 ãëxgacü rü Babiróniaanewa nanagagü
 ga Yudáanecüãxarü ãëxgacü ga Yeconía
 wüxigu naémaxã, rü yema napatawaarü
 puracütanixũmaxã rü yema Yerucharéü
 rü Yudáanecüãxarü ãëxgacügūmaxã rü
 yema corapínagü rü yema togü ga
 puracütanixũmaxã. Rü yemawena rü
 nūma ga Yeremía rü Yerucharéüwa
 nanaxümatü ga wüxi ga popera naxcax
 ga yema Yudiügü ga Yudáanecüãxarü
 ãëxgacügü, rü chacherdótegü, rü orearü
 uruũgü rü guxũma ga duũxũgü ga
 Babiróniaanewa nagagũxũ. 3Rü yema
 popera rü Erácha ga Chapáũ nane rü
 Guemaría ga Ichía nanena naxã nax
 Babiróniaanewa nangegüaxũcax. Yerü
 yemagũxũ nixĩ ga namuxũ ga
 Yudáanecüãxarü ãëxgacü ga Chedequía
 nax Babiróniaanewa naxĩxũcax, rü
 ãëxgacü ga Nabucudonochóna
 yaxãgüaxũcax. Rü yema popera rü
 ñanagürü: 4“Pa Guxãma ya
 Yerucharéüwa Íchoxũxe rü

Babiróniaanewa Pexũ Nagagũxex, rü
 nūma ya Cori ya tórü Tupana ya
 guxũétüwa ngëxmacü rü ñanagürü
 pexũ: 5“iRü pixüpatagü rü yimawa
 pemaxê! iRü nanetü petogü rü
 ngëmaarü o pengõxgü! 6iRü
 pixãxmaxgü, rü pixãnegü, rü
 pixãxácügü, rü ngēma penegü rü tá
 yaxãxmaxgü nax yaxãxácüxũcax, rü
 ngēmaãcü pimuxũcax i ngēma
 ípengexmagũxũwa nax tama
 pinoxretanũxũcax! 7iRü naxcax
 pepuracüe ya yima ñane ya Babirónia ya
 nawa pexũ nagagüne rü naxcax
 peyumüxëgü! Erü ngëxguma mexũ
 naxcax ínguxgu ya yima ñane, rü pexcax
 rü ta mexũ ínangu.’ 8Rü choma ya Cori
 ya perü Tupana ya guxãétüwa
 ngëxmacü, rü pexũ chaxucyxë: ‘Rü tama
 chanaxwaxe nax pegü
 penawomüxëëgũxëxũ i ngēma orearü
 urũgüneta rü ngēma iyuüexũ i
 petanüwa ngëxmagũxũ. iRü taxũ i naga
 pexínüexũ ega pemaxã nüxũ yaxuxgu i
 ngēma nanegũgü! 9Rü ngēma nūma
 chauégagu pemaxã nüxũ yaxugũxũ rü
 wüxi i doramare nixĩ. Erü tama choma
 chanamu nax nüxũ yaxugũxũcax.’ Rü
 chomatama ya Cori ya Tupana nixĩ i
 pemaxã nüxũ chixuxũ i ngēma. 10Rü
 choma ya Cori ya Tupana rü ñachagürü:
 ‘Ngëxguma 70 ya taunecü marü
 ínguxgux nax Babiróniaanewa
 pengexmagũxũ rü ngëxguma i choma rü
 tá pexũ charüngũxëxë rü tá
 chayanguxëxë i ngēma chorü uneta ga
 pemaxã nüxũ chixuxũ nax wena tá pexũ
 chawoeguxëxũ naxcax i ngēma naane i
 pexna chaxãxũ. 11Rü choma rü nüxũ
 chacuax i ngēma pexcax nagu

charüxînüxû. Rü ngêma chorü ñnü rü perü mexçax nixî rü tama i perü chixexûçax. Erü choma rü tá chapexûtagu ñuxmatáta naxûpetü i ngêma guxchaxûgü i ñuxma pexû ngêxmaxû, rü ngêmawena rü tá pexna chanaxâ i wüxi i taâxê i aixcûma ixîxû.’ Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixî i nüxû chixuxû i ngêma. ¹²‘Rü ngêxguma marü wena naxçax pewoeguxgux i ngêma naane i pexna chaxâxû, rü ngêma perü yumüxêwa tá choxna pecaxgu, rü choma rü tá pexû chaxînü. ¹³Rü çauxçax tá pedaügü rü tá choxû ipeyangau erü aixcûmaxûchi tá choxû peyaxôgüâcûma çauxçax pedaügü’”, ñanagürü ga Tupana.

.....

Ngexwacaxûxû i Tupanaarü uneta

31 ³¹Rü nûma ga Cori ya Tupana rü nüxû nixu rü ñanagürü: “Rü wüxi i ngunexûgu rü ngexwacaxûxû i uneta tá pemaxâ chaxû, Pa Iraéanecüâxgü rü Yudáanecüâxgü. ³²Ngêma uneta rü taxûtáma yema nüxíraxûxû ga uneta ga perü oxigûmaxâ chaxûxûrûxû tá nixî, yerü yexguma Equítuanewa tüxû íchanguxûxêëgu rü tûmagü rü tama aixcûma tayanguxêë ga yema chorü uneta woo tûmaarü yora nax chixîxû ga chomax. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixî i nüxû chixuxû i ngêma. ³³Rü ñaa tá nixî i ngêma ngexwacaxûxû i chorü uneta i Iraétanüxûmaxâ chaxûxû: ‘Rü naâxêwa tá chanangexmaxêë i chorü mu rü ngêma tá nangexma nax tama nüxû iyanangümaexûçax. Rü choma tá nixî i norü Tupana chixîxû, rü nûmagü rü tá

chorü duûxûgü nixîgü.’ Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixî i nüxû chixuxû i ngêma. ³⁴Rü ngêxguma rü tá marü taxuçaxtáma texé toguexû tanguxêë nax choxû tacuáxûçax, rü bai i tûmamücü, rü bai i tûmatanüxû. Erü ngêxguma rü tá guxâma ya yaxe rü woo buxe rü tá choxû tacuaxgü. Rü choma rü tá tüxû nüxû icharüngüma i tûmaarü chixexû rü marü tagutáma nüxna chacuaxâchi i tûmaarü pecádugü. Rü chomatama ya Cori ya Tupana nixî i nüxû chixuxû i ngêma”, ñanagürü.

Iraétanüxûmaxâ inaxüga ga Tupana rü wena tá nüxû nangûxêëxû

33 ¹Rü yexguma Yeremía âëxgacüpataxtüwa yexmaxû ga poxcuchicaxûwa nayexmagu, rü nûma ga Cori ya Tupana rü namaxâ nidexa rü ñanagürü nüxû: ²“Choma ya Cori ya Tupana ga bopûxûâcü nangoxêëcü i ñaa naane rü nachicagu naxûcü nax tama ngêma yaxûgachixûçax, rü chomatama nixî i ñachaxû cuxû: ³‘iRü choxna naca rü tá cuxû changâxû! Rü tá cuxû nüxû chacuaxêë i taxacü i taxû i êxûguxû i taguma nüxû cudauxû’”, ñanagürü ga Tupana.

Yeremía rü Barúxû namu nax naxûmatüaxûçax i Tupanaarü ore

36 ¹Rü yexguma Yoachíû ga Yochía nane rü marü âgûmücü ga taunecü Yudáanearü âëxgacü yixîxgu, rü Cori ya Tupana rü Yeremíamaxâ nidexa rü ñanagürü nüxû: ²“iÊcü nayaxu i ngêma popera i dixpütaxû rü ngêmagu

naxūmatū i guxūma i ngēma ore i cumaxā nūxū chixuxū i Iraéanecūāxgūchiga, rü Yudáanecūāxgūchiga, rü ngēma togū i nachixūanecūāxgūchiga! iRü ngēxma naxūmatū i ngēma ore ga cumaxā nūxū chixuxū ga yexguma Yochía āēxgacū ixīxgu rü ñuxmatáta nawa nangu i ngēma ore i ñuxma cumaxā nūxū chixuxū! ³Rü ngēxguma ngēma Yudáanecūāxgū nūxū nacuáchigagūgu i ngēma poxcu i naxcax íchanguxēēchaūxū rü bexmana tá nūxū naxoe i nacūma i chixexū, rü choma rü tá nūxū nūxū charūngūma i ngēma norū chixexūgū rü norū pecádugū”, ñanagürü ga Tupana. ⁴Rü nūma ga Yeremía rü Nería nane ga Barúxcax nangema rü gumamaxā nūxū nixuchigū ga Tupanaarü ore nax naxūmatūaxūcax. ⁵Rü ñuxūchi nūma ga Yeremía rü Barúxū naxucuxē rü ñanagürü: “Dūcax, ñuxma choma nax chapoxcuxū rü taxucürüwa Tupanapatawa chaxū. ⁶Rü ngēmacax i ngēxguma marü nawa nanguxgu nax wena naxaurexū i duūxūgū rü name i cumax ngēma Tupanapatawa cuxū nax ngēma namaxā nūxū cudaumatūxūcax ga yema ore ga poperagu cuxū chaxūmatūxēēxū. Erü ngēma ngunexūgu rü tá nangexmagū i muxūma i duūxūgū i guxūwama i Yudáanewa ne īxū, rü ngēmaācū tá nūxū naxīnue i Cori ya Tupanaarü ore. ⁷Rü bexmana ngēxguma ngēmaxū naxīnuegu i ngēma duūxūgū rü Tupanacax tá nawoegu, rü nūxū naxoe i norū chixexūgū rü Tupanana nacagüe nax norū chixexūgūxū iyanangūmaxūcax naxūpa nax napoxcuexū. Erü ngēma poxcu i Tupana namaxā ueguxū i ngēma duūxūgū rü poraācū naxāūcūmaxūchi”,

ñanagürü ga Yeremía. ⁸Rü nūma ga Barúx rü nanaxū ga yema Yeremía namaxā nūxū ixuxū. Rü Tupanapatawa tagaācū duūxūgūpexewa nūxū nadaumatū ga yema ore ga yema poperagu ūmatūxū.

.....

Barúx rü āēxgacūgūpexewa nūxū nadaumatū ga popera

¹¹Rü nūma ga Micaía rü nūxū naxīnū ga yema Tupanaarü ore ga Barúx nūxū ixuxū. Rü Micaía rü Yemaría nane nixī rü Chapáūtata nixī. ¹²Rü nūma ga Micaía rü āēxgacūpatawa naxū rü nagu naxūcu ga yema ucapu ga nawa nayexmagūxū ga yema āēxgacūarü ngūxēēruūgū. Rü yéma nayexmagū ga Ericháma ga āēxgacūarü poperaarü daruxū, rü Deraía ga Chemaía nane, rü Enatáū ga Abúru nane, rü Yemaría ga Chapáū nane, rü Chedequía ga Ananía nane rü guxūma ga togū ga āēxgacūarü ngūxēēruūgū. ¹³Rü nūma ga Micaía rü yema āēxgacūarü ngūxēēruūgūmaxā nūxū nixu ga yema ore ga Barúx duūxūgūpexewa nūxū ixuxū.

.....

¹⁶Rü yexguma yagúegagu ga Micaía nax nūxū yaxuxū ga yema ore, rü nūmagū ga yema āēxgacūarü ngūxēēruūgū rü poraācū namuūe. Rü ñanagürügū: “Rü name nixī i āēxgacūmaxā nūxū tixu i ñaa ore”, ñanagürügū.

.....

Āēxgacū ga Yoachíū rü nayagu ga yema poperapúta

²²Rü nūma ga āēxgacū ga Yoachíū rü wūxi ga norū ucapuwa nayexma, rü yéma ūxéētūwa nügū inanaixū yerü

gáuanexũarũ tauemacũwa nangu. ²³Rũ nũma ga Yeudí ga ãẽxgaciũarũ ngũxẽẽruxũ rũ ãẽxgacũcax nũxũ nadaumatũ ga yema popera. Rũ yexguma tomaepũxchimũxũ rũẽxna ãgũmũcũchimũxũ naguxuchixẽẽgu ga nũxũ nax nadaumatũxũ, rũ nũma ga ãẽxgaciũ rũ norũ cũxchi tũxũ nayaxu rũ ínanawíe ga yema marũ nũxũ nadaumatũxũ, rũ ùxiwa nayataxcuchi, rũ ñuxmata rũ yemaaciũ nagux ga guxũma ga yema poperapũta. ²⁴Rũ woo nũma ga ãẽxgaciũ rũ norũ ngũxẽẽruũgũ ga nũxũ ínũexũ ga yema ore ga Yeudí nawa ngũxũ rũ tama namuũe, rũ bai ga nax nangechaũgũxũ. ²⁵Rũ nũmagũ ga Enotáũ rũ Deraía, rũ ãẽxgaciũxũ nacaãxũgũ nax tama yagũãxũcax ga yema popera, natũrũ ga nũma ga ãẽxgaciũ rũ tama inaxĩnũ. ²⁶Rũ yemacax nũma ga ãẽxgaciũ rũ nanamu ga Yeramí ga natanũxũxũchi ixĩcũ rũ Cheraía ga Arié nane rũ Cheremía ga Adeé nane nax wena Yeremíaxũ yayauxgũxũcax wũxigu namaxã ga norũ ngũxẽẽruxũ ga Barúx. Natũrũ nũma ga Cori ya Tupana rũ inayacũxgũ.

Yeremía rũ wena Barúxũ namu nax popera i dixpũtaxũgu naxũmatũãxũcax i Tupanaarũ ore

²⁷Rũ yexguma ãẽxgaciũ yema nũxĩraxũxũ ga poperapũta igũxguwena, rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ Yeremíaxũ ñanagũrũ: ²⁸“ÍRũ to i poperapũtacax nadau, rũ ngẽxma wena naxũmatũ i ngẽma ore ga nũxĩraxũxũ ga poperapũta ga ãẽxgaciũ ga Yoachíũ igũxũgu cuxũmatũxũ!” ñanagũrũ.

.....

³²Rũ yexguma ga Yeremía rũ to ga poperapũta nayaxu. Rũ Barúxũ wena namu ga yemagu nax naxũmatũãxũcax ga yema ore ga nũxĩraxũxũ ga poperagu naxũmatũxũ. Rũ yema nũxĩra naxũmatũxũxũ narũmãxmae ga yema ore.

Chedequía rũ Yeremíana naxcax ínaca

37 ¹Rũ Nabucudonochó ga Babiróniaanecũãxaru ãẽxgaciũ rũ Chedequía ga Yochía nanexũ ningucuchixẽẽ nax Yudáanecũãxaru ãẽxgaciũ yixĩxũcax, nachicũxũ ga Yeconía ga Yoachíũ nane. ²Natũrũ woo ga Chedequía rũ norũ ngũxẽẽruũgũ, rũ woo ga duũxũgũ rũ tama inarũxĩnũe ga yema ore ga Cori ya Tupana Yeremíawa namaxã nũxũ ixuxũ.

.....

¹²Rũ nũma ga Yeremía rũ Yerucharéũarũ íanewa inaxũxũchaũ nax Bẽyamíanewa naxũxũcax nax yema íyadauãxũcax ga wũxi ga naane ga nũxna ùxũ. ¹³Natũrũ yexguma Yerucharéũarũ íãx ga Bẽyamígu ãégaxũwa nanguxgu, rũ yema nadauxũtae ga Iría ga Cheremía nane ga Ananíataxa. Rũ nũma ga Iría rũ yema Yeremíaxũ nayachaxãchixẽẽ, rũ ñanagũrũ nũxũ: “Cuma rũ quiña nax natanũwa cuxũxũcax i ngẽma torũ uanũgũ i Babiróniaanecũãxgũ”, ñanagũrũ nũxũ. ¹⁴Rũ Yeremía nanangãxũga rũ ñanagũrũ: “Aixcũmaxũ chixu rũ taxũtãma Babiróniaanecũãxtanũwa chaxũ”, ñanagũrũ. Natũrũ ga Iría rũ tama inaxĩnũ rũ Yeremíaxũ niyauxama rũ ãẽxgaciũgũpexewa nanaga. ¹⁵Rũ nũma

ga yema ãëxgacügü rü poraãcü Yeremíamaxã nanue. Rü norü churaragüxü namu nax nacuaixgüãxüçax. Rü ãëxgacüarü poperaarü daruxü ga Yonatáupatagu nanapoxcugü yerü guma ípata rü poxcupataxü nayaxixëëgü. ¹⁶Rü yemaacü ga Yeremía rü yema poxcuchica ga waixümütüüwa yexmaxügu nayataxcuchigü. Rü yemaacü muxüma ga ngunexü yéma nayexma. ¹⁷Rü nüma ga ãëxgacü ga Chedequía rü norü churaragüxü namu nax ãëxgacüpatawa Yeremíaxü nagagüxüçax. Rü yexguma Yeremía ãëxgacüpexewa nguxgu rü nüma ga ãëxgacü rü bexma Yeremíana naca rü ñanagürü: “¿Nangexmaxü nax ngexwaçax cumaxã yadexaxü ya Cori ya Tupana?” ñanagürü. Rü nüma ga Yeremía rü nanangãxü rü ñanagürü: “Ngü, ngëmaacü nangexma. Rü Tupana rü ñanagürü: ‘Rü cumax Pa ãëxgacü rü naxmëxëgu tá cingu i ngëma Babiróniaanecüãxarü ãëxgacü’”, ñanagürü. ¹⁸Rü ñuxüchi nüma ga Yeremía rü ãëxgacü ga Chedequía naca rü ñanagürü: “¿Taxacürü chixexü cumaxã chaxü, Pa ãëxgacüx, rü taxacürü chixexü namaxã chaxü i curü ngüxëëruügü, rü taxacürü chixexü namaxã chaxü i duüxügü rü ngëmacax choxü pepoxcuxü? ¹⁹¿Rü ngexügü yixüxü i ñuxma ga yema orearü uruügü ga cumaxã nüxü ixugüexü ga Babiróniaarü ãëxgacü rü taxütama pexçax rü pechixüanecax íyaxüächixü? ²⁰iRü irüxünü, Pa ãëxgacüx, Pa Chorü Corix! Rü cuxü chacaxü nax tama wena ngëma poxcupataüwa choxü

cumuxüçax nax tama ngëxma chayuxüçax”, ñanagürü. ²¹Rü yexguma ga ãëxgacü ga Chedequía rü norü churaragüxü namu nax tama yema noxri nagu napoxcuxü ga poxcupataügu namugüaxüçax. Rü yema ãëxgacüpataxtüwa yexmaxü ga poxcuchicaxügu nayamugü. Rü yexguma guma íanewa taxüta naguxgu ga paü, rü wüxichigü ga ngunexügu rü yexwaçaxüxü ga paü nüxna naxägüxü. Rü yemaacü yema ãëxgacüpataxtüwa yexmaxü ga poxcuchicaxügu nanamugü.

Åxmaxügu Yeremíaxü nitaxcuchigü

38 ¹Rü ãëxgacüarü ngüxëëruügü ga Chepatía ga Matáü nane rü Yedaría ga Pachúru nane rü Yucá ga Cheremía nane, rü Pachúru ga Maraquía nane rü Yeremíaxü naxínüe ga yexguma duüxügüpexewa ñaxgu: ²“Nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü: ‘Rü texé ya íanegu rüxáüxe rü tá tayu nagu i dai, rüxna taiyamaxã tayu, rüxna daxaweanemaxã tayu. Natürü yíxema íñaxe rü Babiróniaanecüãxgüna tügü yaxaxe rü tá tügü ítapoxü nax tama tayuxüçax.’ ³Rü nüma ya Cori ya Tupana rü ñanagürü: ‘Daa íane rü Babiróniaanecüãxarü ãëxgacüarü churaragümëxëgu tá nangu. Rü nüma rü tá nagu nachocu, rü taxütama ítanapoxü’”, ñaxgu ga Yeremía. ⁴Rü yexguma yemaxü naxínüegu ga yema ãëxgacüarü ngüxëëruügü, rü ñanagürügü ãëxgacüxü: “Pa ãëxgacüx, name nixí i tayamax i ñaa yatü erü ngëma dexa i nüxü yaxuxümaxã rü nananuexëxë i duüxügü, rü tóru

churaragü i nua tórü ñanewa yaxügüxü.
 Rü ñaa yatü rü tama daa ñanearü
 mexüçax nadau, natürü norü
 chixexüçax nixi i nadauxü”,
 ñanagürü. ⁵Rü nüma ga äëxgacü ga
 Chedequía rü nanangäxü rü ñanagürü:
 “Marü name nax ngëma yatümaxä
 penaxüxü i ngëma pema penaxwaxexü.
 Choma rü taxucürüwa pexna
 chanachüxu i ngëma”, ñanagürü. ⁶Rü
 yexguma ga nümagü ga norü
 ngüxëerüügü rü Yeremíaxü niyaxügü rü
 wüxi ga äxmaxü ga
 dauxütaepataxüwa yexmaxügu
 nayataxcuchigü. Rü yema äxmaxü rü
 äëxgacü nane ga Maquíaarü nixi. Rü
 wüxi ga napanaxämaxä ínanachüxüegü.
 Rü yema äxmaxü rü nangearü dexáäx
 natürü naxächarama rü yemaçax yéma
 nariwax ga Yeremía. ⁷⁻⁸Rü
 äëxgacüpatawa nayexma ga wüxi ga
 Etiópiaanecüäx ga äëxgacü nüxü
 ngechaücü ga Ebemerégu äégacü. Rü
 nüma rü nüxü nacuáchiga nax
 äxmaxügu Yeremíaxü yatäxcuchigüxü.
 Rü yema ga ngunexügu rü äëxgacü rü
 Yerucharéuarü iäx ga Bëyamígu
 äégaxüwa duüxügümaxä nangutaquexe.
 Rü yemaçax nüma ga Ebemeré rü yéma
 naxü nax äëxgacümaxä nüxü nax
 yanaxuxüçax ga yema Yeremíamaxä
 üpetüxü. ⁹Rü ñanagürü nüxü: “Pa Chori
 Äëxgacüx, rü ngëma Yeremíamaxä
 naxügüxü i ngëma yatügü rü poraäcü
 nachixe erü äxmaxügu nayataxcuchigü.
 Rü ñuxma rü tá taiyamaxä ngëxma nayu
 erü marü wixgutaax nataxu i ñna i nua
 ñanewa”, ñanagürü. ¹⁰Rü yexgumatama
 nüma ga äëxgacü rü Ebemeréxü namu
 nax 30 ga yatügü yagagüxüçax nax

Yeremíaxü ínamuxüchigüxüçax ga
 äxmaxüwa naxüpa ga nax nayuxü. ¹¹Rü
 nüma ga Ebemeré rü nayagagü ga 30 ga
 yatügü. Rü äëxgacüpatawa yexmaxü ga
 ucapu ga naxchiru nagu nucuxüwa
 naxü, rü yéma wexáta nayaxu rü
 ínayana nax yema Yeremíacax
 naixnütagu ínachüxüegüxüçax. ¹²Rü
 nüma ga Ebemeré rü Yeremíana naca rü
 ñanagürü: “íNgëma wexágümaxä cugü
 napépacütüxü nax tama cuxü
 napixëëxüçax i napanaxä!” Rü nüma ga
 Yeremía rü yemamaxä nügü
 napépacütüxü. ¹³Rü yema yatügü ga
 Ebemeré yéma gagüxü rü naxçax
 nanachüxüegü ga napanaxä rü yemagu
 nanatúnagügü. Rü yexguma
 ínanguxuchiguwena rü nüma ga
 Yeremía rü poxcupataxüäxtügu
 narüxäüx.

Äëxgacü ga Chedequía rü Yeremíacax nangema

¹⁴Rü nüma ga äëxgacü ga Chedequía
 rü Tupanaarü orearü uruxü ga
 Yeremíacax nangema. Rü tupaucawa
 namaxä nangutaquexe nawa ga norü
 tomaepüx ga iäx. Rü yéma rü nüma ga
 äëxgacü rü ñanagürü nüxü: “Ñuxma rü
 tá cuxna chaca, rü chanaxwaxe nax
 chomaxä aixcümäxü quixuxü nax choxü
 cungäxüxü”, ñanagürü. ¹⁵Rü nüma ga
 Yeremía rü nanangäxü rü ñanagürü: “Pa
 Äëxgacüx, ngëxguma chi aixcüma ixixü i
 oremaxä cuxü changäxügu, rü cuma rü
 chi cunamu nax choxü yamäxgüxüçax.
 Rü ngëxgumachi wüxi i ucuxë cuxna
 chaxäxgu rü taxüchima chauga cuxinü”,
 ñanagürü. ¹⁶Natürü nüma ga äëxgacü ga
 Chedequía rü bexma nüxicatama

Yeremíamaxã ñanagürü: “Yimá tüxü maxëxëcëü ya Cori ya Tupanaégagu cumaxã nüxü chixu rü taxütáma texëxü chamu nax cuxü yamáxüçax, rü taxütáma ngëma cuxü imaxgüchaüxü mexëgu cuxü changuxëxë”, ñanagürü. ¹⁷Rü nüma ga Yeremía rü Chedequíaxü nangãxü rü ñanagürü: “Nüma ya Iraétanüxüarü Tupana ya guxüétiwa ngëxmacü rü ñanagürü: ‘Ngëxguma chi cugü nüxna cuxãxgu ya yimá Babiróniaanearü ãëxgacüarü churaragüarü ãëxgacügü, rü cuma rü guxüma i cutanüxügü rü tá pemaxë, rü daa ñane rü taxütáma nayagugü. ¹⁸Natürü ngëxguma taxütáma cugü cuxãxgu nüxna i ngëma Babiróniaanecüãxaru churaragü, rü nümagü rü tá nagu nachocu ya daa ñane rü tá nayagugü. Rü cuma rü taxucüriwa tá quiña’”, ñanagürü. ¹⁹Rü nüma ga ãëxgacü ga Chedequía nanangãxü rü ñanagürü: “Choma rü nüxü chamuü i ngëma Yudíugü i Babiróniaanecüãxtanüwa choüxü, erü ngëxguma naxmëxgu changuxgu rü tá choxü nacuaixgu rü ngëmaacü ngüxü tá choxü ningexëëgü”, ñanagürü. ²⁰Rü nüma ga Yeremía rü nanangãxü rü ñanagürü: “Natürü, Pa ãëxgacüx, rü taxütáma naxmëxgu cunu. Rü name nixü, Pa ãëxgacüx, i naga cuxínü ya Cori ya Tupanaarü ore i cumaxã nüxü chixuxü. Rü ngëxguma naga cuxínügu rü taxuxütáma cuxü nangupetü, rü tá cumaxü. ²¹Rü nüma ya Cori ya Tupana rü marü choxü nüxü nadauxëxë, Pa ãëxgacüx, i ngëma tá cuxü ngupetüxü ega cuma taxütáma cugü icuxãxgu nüxna i Babiróniaanecüãxaru churaragü. ²²Rü

guxütáma i ngëma ngexügü i cupatawa ngëxmagüxü, Pa ãëxgacüx, rü tá nayagagü rü Babiróniaanecüãxgüarü churaragüarü ãëxgacügüna tá nanamugü. Rü nümagü i ngëma ngexügü rü norü ngechaümaxã tá cumaxã nanue rü ñanagürügü tá cuxü: ‘Düçax, Pa ãëxgacüx, rü ngëma curü ngüxëëruügü i namaxã cuxãmücügüxü rü cuxçax rü mexü i cumücügü nixügü, rü marü wüxi i taxü i womüxëxë cumaxã naxügü rü cuxü narüyexeragü rü ngëmaacü chixexügu cuxü nanguxëëgü rü tama aixcüma cuxü ínapoxügü’, ñanagürügü tá cuxü i ngëma ngexügü.” ²³Rü nüma ga Yeremía rü ãëxgacüxü ñanagürüchigü: “Rü guxüma i ngëma ngexügü rü cunegü, Pa ãëxgacüx, rü tá Babiróniaanecüãxgüna nanamugü. Rü cumax, Pa ãëxgacüx, rü taxütáma quiña, rü Babiróniaanecüãxgüarü ãëxgacüna tá cuxü namugü. Rü daa ñane rü tá nayagugü”, ñanagürü. ²⁴Rü nüma ga ãëxgacü ga Chedequía rü Yeremíaxü nangãxü rü ñanagürü: “Ngëxguma aixcüma cugü cungechaüxgu irü taxütáma texëmaxã nüxü quixu i ñaa chomaxã nüxü quixuxü!” ñanagürü.

.....

²⁸Rü nüma ga Yeremía rü yema ãëxgacüpataxütiwa yexmaxü ga poxcuchicaxüwa nayexma ñuxmata nawa nangu nax Yerucharéü rü Babiróniaanecüãxgümëxëgu nanguxü.

**Norü uanügümëxëgu
nangu ga Yerucharéü**

39 ¹Rü yexguma 9 ga taunecü marü ãëxgacü yixixgu ga Chedequía ga Yudaánewa rü guma

taunecüarü ügügu, rü nüma ga Nabucudonochó rü norü churaragümaxã Yerucharéüçax ínayaxüächü rü nüxü ínachomaeguächü. ²Rü yexguma 11 ga taunecü marü ãëxgacü yixügu ga Chedequía rü meama norü ägümücü ga tauemacü (yúniu) arü 9 ga ngunexügu rü nayapoxnagü ga norü poxeguxü ga guma ñane rü yemaacü nachocu. ³Rü yemaacü guxüma ga yema Babiróniacüãxgiarü churaragüeru rü nachocu rü yema ñax ga ngãxüwa üxügu nügu ninu. Rü natanüwa nayexma ga Negári-Chariché rü Chaüganébu. Rü yéma nayexma ta ga Charichequü rü to ga Negári-Chariché ga ãëxgacüarü ngüxëruüerugü ixigüxü.

⁴Rü yexguma nüma ga ãëxgacü ga Chedequía rü norü churaragü nüxü daugügu ga yema ngupetüxü rü nibuxmü nawa ga guma ñane. Rü chütacü ínachoxü nawa ga yema ãëxgacüpaarü putüranecüwa dapetüxü ga nama. Rü yema ñax ga taxre ga naxtapüxarü ngãxüwa yexmaxüwa ínachoxü, rü nama ga Yudáüarü ngatewa nadaxüwaama naxí. ⁵Natürü nüma ga Babiróniacüãxgi rü Chedequíawe nangëgü, rü Yericüarü metachinüxüanegu nayayauxgüx. Rü Amáanewa yexmane ga ñane ga Díbarawa nanagagü yerü yéma nayexma ga ãëxgacü ga Nabucudonochó. Rü nüma ga Nabucudonochó rü yéma namaxã nanaxuegu ga poxcu. ⁶Rü ñuxüchi Chedequíaxü ínadenüxëxë nax ñuxäcü tüxü nadajüxü ga nanegü rü guxäma ga natanüxügü ga ãëxgacügü ixigüxü ga Yudáanewa. ⁷Rü yemawena rü ñuxüchi Chedequíaxü nacaxüxëtügü rü cadénamaxã yanajüxgiäcuma Babiróniawa nanagagü. ⁸Rü yoxni ga

yema togü ga Babiróniacüãxgi rü churaragü rü nagu nanangixgü ga guma Yerucharéü namaxã ga guma ãëxgacüpata. Rü nagu napogüe ga naxtapüx ga guma ñanearü poxeguxü. ⁹Rü nüma ga yema churaragüeru ga Nabucharadáü, rü Babiróniawa nanagagü ga yema yéma yaxügüxü ga duüxügü, rü yema nawaama nügu ügüxëxü. ¹⁰Natürü guxüma ga Yudáarü naanewa rü yéma tüxü nawogü ga guxema ñuxre ga yexeraäcü ngearü diëruãxgüxe. Rü tüxna nanaxägü ga naanegü rü úbanecügü.

.....

Yeremía rü Yedarífaxütagu narüxãüx

40 ¹Rü nüma ga Babiróniaanecüãxarü churaragüeru ga Nabucharadáü rü Ramáwa nanaga ga yema Yerucharéücüãxgi rü Yudáanecüãxgi ga Babiróniawa gagüchaüxü. Rü yexguma Ramáwa nangugügu rü yematanüwa Yeremíaxü inyangau ga cadénamaxã ichotacü. Rü nüma ga Nabucharadáü rü ínananguxuchixëxë. Rü yemawena rü nüma ga Cori ya Tupana rü Yeremíamaxã nidexa. ²Rü nüma ga churaragüeru rü nüxrüguma Yeremíamaxã nixü, rü ñanagürü nüxü: “Nüma ya curü Cori ya Tupana rü marü ñaa perü naanewa nananguxëxë i ñaa guxchaxü ga marü pemaxã naxunagüxü. ³Rü ñuxma rü marü ningu ga yema guxchaxü ga namaxã pexü naxäxünexü. Erü ngëma cutanüxügü rü Cori ya Tupanapëxewa chixexü naxügü, rü ngëmacax nixí i ngëmaäcü pexü nangupetüxü erü tama naga pexĩnüe. ⁴Dücax, ñuxmatátama

íchayawē ya yima cadéna ya namaxã
 quichotacü. Rü ngëxguma cunaxwaxegu
 nax chowe curüxüxü i Babiróniawa irü
 ngĩxã rü chowe rüxü! Rü choma rü tá
 cuxna chadau. Natürü ngëxguma tama
 ngéma cuxüxchaügu rü marü name i
 nuxã curüxãüx. Rü ñaa nixĩ i cuchixüane,
 rü cuma i nüxü cucuáxü nax ngextá tá
 cungexmaxü i nawa. ⁵Rü ngëxguma
 cunaxwaxegu nax nuxã cuchixüanegu
 curüxãüxü irü ěcü Yedaría ya Aicãü nane
 ya Chapáütaaxütawa naxü! Rü yimáxü
 nixĩ i naxunetaxü ya
 Babiróniaanecüãxarü ãëxgacü nax
 Yudáanewa ngëxmagüne ya ñanegüarü
 ãëxgacü yixĩxüçax. Rü name nixĩ nax
 yimáxütawa cungexmaxü namaxã i
 cutanüxü. iRü ngextá cuma
 ícunaxwaxexüwa naxü!” ñanagürü. Rü
 ñuxüchi nüma ga churaragüeru
 Yeremiana ãmare naxã, rü ñnagü rü ta
 nüxna naxã, rü yemaacü nüxü narümoxë.
⁶Rü nüma ga Yeremía rü Yedaríamaxã
 Míspawa naxĩ. Rü yéma naxütawa
 nayexma natanüwa ga yema duüxügü ga
 yéma nachixüanewa yaxügüxü.

Barúxmaxã inaxuneta ya Cori ya Tupana

45 ¹Rü yexguma ägümücü ga
 taunecü marü
 Yudáanecüãxarü ãëxgacü yixĩxgu ga

Yoachíü ga Yochía nane, rü nüma ga
 Tupanaarü orearü uruxü ga Yeremía,
 rü namücü ga Barúx ga Nería
 nanemaxã nüxü nixuchigü ga
 Tupanaarü ore nax naxümatüãxüçax.
 Rü yexgumayane rü nüma ga Yeremía
 rü Barúxü naxucuxë rü ñanagürü nüxü:
²⁻⁴“Düçax, Pa Barúx, rü cuma rü
 ñacurügü: ‘Nüma ya Cori ya Tupana rü
 taxuxüma i ngüxëẽ choxna naxã. Rü
 ngéma choxna naxãxü nixĩ i
 guxchaxügü rü ngüxüxícatama. Rü
 ngëmacax marü düxwa chipa nax
 chaxaxuxü rü taguma wüxi i taãxë
 chayaxu’, ñacurügü. Natürü nüma ya
 Cori rü choxü namu nax cumaxã nüxü
 chixuxüçax i cuchiga rü ñanagürü:
 ‘Choma rü ichayanaxoxëxë i ngéma
 chomatama chaxüxü, rü chanabëx i
 ngéma ichatogüxü. Rü ngëmatátama
 namaxã chaxü i guxüma i ñaa naane.
⁵¿Rü cuxçax rü name nax naxçax
 ícucaxü i taxacü i cugüçaxícatama
 ixĩxü? iRü taxü i naxçax ícucaxü! Erü
 choma rü tá íchananguxëxë i
 guxchaxügü naxçax i guxüma i ñaa
 duüxügü. Natürü i cuma rü tá cuxna
 chadau nax tama cuyuxüçax i ngextá
 ícuxüxüwa. Rü chomatama ya Tupana
 nixĩ i ngéma ñachaxü cuxü’, ñanagürü
 ga Tupana”, ñanagürü ga Yeremía.
